

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана юридичного  
факультету

Т.О. Коломоєць

(підпис)

« 28 » М. Запоріжжя 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти  
денної та заочної форм здобуття освіти  
освітньо-професійної програми  
«Менеджмент міжнародного бізнесу»  
спеціальності 073 Менеджмент  
галузі знань 07 Управління та адміністрування

ВИКЛАДАЧ **ЛУЦ ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ**

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права

Обговорено та ухвалено  
на засіданні кафедри цивільного права  
Протокол № 1 від «28» 08 2025 р.

Завідувач кафедри цивільного права

Сміш  
(підпис)

Дмитро ЄРМОЛЕНКО

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Світлана  
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми

Світлана МАРКОВА

(ініціали, прізвище)

2025 рік



Зв'язок з викладачем:

E-mail: dimaluts89@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051> (форум курсу, приватні повідомлення)

Телефон: 061 228 76 33

Кафедра цивільного права: пр-т. Соборний, 74, V навчальний корпус ЗНУ, аудиторія 108

## 1. Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – надання знань, формування умінь та компетентностей для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом використання знань з прав і свобод людини і громадянина, формування у студентів відповідальності за особисті права та обов'язки, усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів, які покликані забезпечувати дотримання усіх прав і свобод особи у суспільстві загалом.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами умінь і компетентностей шляхом: отримання знань з загальних понять права та прав і свобод; вивчення системи чинного законодавства та ознайомлення зі змістом основних нормативних актів, що входять до її складу; ознайомлення з офіційними та доктринальними коментарями законодавства, поглядами науковців та практиків; ознайомлення з практикою застосування норм, що регулюють положення про права та обов'язки особи; визначення недоліків та проблем, а також тенденцій та перспектив розвитку правового регулювання відносин, що складаються у сфері діяльності особи; підвищення рівень правової свідомості та правової культури студентів.

Навчальна дисципліна належить до Циклу загальної підготовки та є фундаментальною для формування загальних компетентностей (ЗК) здобувача вищої освіти.

### Паспорт навчальної дисципліни

#### Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	<b>Обов'язкова</b>	
Семестр	8-тий	
Кількість кредитів ECTS	<b>3</b>	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	16	4
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	8	4
Самостійна робота	66	82
Консультації	<b>Консультації:</b> особисті – <i>понеділок, середа, з 11:00 до 12:00, V корпус, ауд. 108</i> ; дистанційні – <a href="https://meet.google.com/unp-dxdm-vbc">https://meet.google.com/unp-dxdm-vbc</a> .	
Вид підсумкового семестрового контролю:	<b>залік</b>	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	<a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051</a>	



**2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання**

Компетентності	Методи навчання	Форми і методи оцінюванн
<p>ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК6 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК14 Здатність працювати у міжнародному контексті.</p> <p>ЗК16 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>СК4 Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>РН1 Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>РН9 Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>РН13 Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.</p> <p>РН19 Вміти формувати цілі функціонування міжнародних організацій, визначати місію та цілі міжнародної</p>	<p>Репродуктивні методи: Робота з навчальними матеріалами.</p> <p>Проблемно-пошукові методи: метод проблемного викладу.</p> <p>Наочні методи: використання схем, діаграм та інших наочних матеріалів. Практичні методи.</p>	<p>Поточний контроль передбачає такі теоретичні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- усне опитування і обговорення теми;</li> <li>- тестові завдання.</li> <li>-практичні завдання.</li> </ul>



діяльності, організувати їх реалізацію, планувати виробничу діяльність, управляти процесами прийняття управлінських рішень у міжнародному бізнесі.		
--	--	--

### 3. Зміст навчальної дисципліни

#### Змістовий модуль 1.

##### **ТЕМА 1. ПРАВА, СВОБОДИ, ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА**

1. Загальна характеристика понять «права», свободи, «обов'язки».
2. Поняття, ознаки, види прав і свобод людини і громадянина.
3. Загальна характеристика способів захисту прав і свобод людини і громадянина.

##### **ТЕМА 2. КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА**

1. Принципи та класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина.
2. Загальна характеристика основних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина.

##### **ТЕМА 3. ЦИВІЛЬНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ**

1. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків.
2. Цивільна правоздатність і дієздатність.
3. Особисті немайнові права фізичної особи
4. Права та обов'язки у договірних відносинах.
5. Права фізичної особи як споживача товарів, послуг, результатів робіт.

##### **ТЕМА 4. СІМЕЙНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ**

1. Сімейні права та обов'язки: загальна характеристика
2. Право на шлюб та порядок його реалізації.
3. Права та обов'язки подружжя.
4. Права та обов'язки батьків та дітей.

#### Змістовий модуль 2.

##### **ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА**

1. Поняття та види соціальних прав.
2. Права та обов'язки працівників та роботодавця як суб'єктів трудових правовідносин.
3. Захист соціальних прав.

##### **ТЕМА 6. ПОЛІТИЧНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ**

1. Загальна характеристика .



2. Порядок реалізації.
3. Специфіка реалізації права на звернення.

**Змістовий модуль 3.**

**ТЕМА 7. ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ**

1. Захист конституційних прав і свобод людини і громадянина.
2. Захист цивільних (майнових та немайнових) прав і свобод.
3. Здійснення права на захист цивільних справ.
4. Захист сімейних прав та примус до виконання обов'язків.

**4. Структура навчальної дисципліни**

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	ПРАВА, СВОБОДИ, ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	2	1	щотижня
Самостійна робота	ПРАВА, СВОБОДИ, ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	9		щотижня
Практичне заняття 1	ПРАВА, СВОБОДИ, ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	2	1	1 раз на 2 тижня
Лекція 2	КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА	2	1	щотижня
Самостійна робота	КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА	9		щотижня
Лекція 3	ЦИВІЛЬНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ	2	1	щотижня
Практичне заняття 2	ЦИВІЛЬНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ	2	1	1 раз на 2 тижня
Самостійна робота	ЦИВІЛЬНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ	9		щотижня
Лекція 4	СІМЕЙНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ	4		щотижня
Практичне заняття 3	СІМЕЙНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ	2	1	1 раз на 2 тижня
Самостійна робота	СІМЕЙНІ ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ	10		щотижня
Лекція 5	СОЦІАЛЬНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА	2		щотижня
Самостійна робота	СОЦІАЛЬНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА	9		щотижня
Лекція 6	ПОЛІТИЧНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ	2	1	щотижня
Практичне заняття 4	ПОЛІТИЧНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ	2	1	1 раз на 2 тижня

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Силабус навчальної дисципліни**

**Права і свободи людини і громадянина в Україні**



Самостійна робота	ПОЛІТИЧНІ ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ	9		щотижня
Лекція 7	ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ	2		щотижня
Самостійна робота	ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ	9		щотижня
Разом		90		

**5. Види і зміст контрольних заходів**

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
<i>Поточний контроль</i>				
Практичне заняття 1	опитування, розв'язання практичних кейсів	Завдання розміщені у системі «Мудл» (2025 р.) <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051</a>	Відповіді оцінюються: 5 балів – відповідь повна, змістовна, чітка, надана без помилок, здобувач вільно володіє матеріалом; 4 бали – відповідь в цілому повна, проте містить певні неточності, здобувач вільно володіє матеріалом; 3 бали – відповідь неповна, або містить помилки, але здобувач в цілому орієнтується в темі; 2 бали – відповідь неповна, є помилки в основних питаннях теми; 1 бал – здобувач у загальній формі орієнтується в темі, відповідь неповна або надана з суттєвими помилками.	15
Практичне заняття 2	опитування, розв'язання практичних кейсів	Завдання розміщені у системі «Мудл» (2025 р.) <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051</a>	Відповіді оцінюються: 5 балів – відповідь повна, змістовна, чітка, надана без помилок, здобувач вільно володіє матеріалом; 4 бали – відповідь в цілому повна, проте містить певні неточності, здобувач вільно володіє матеріалом; 3 бали – відповідь неповна, або містить помилки, але здобувач в цілому орієнтується в темі; 2 бали – відповідь неповна, є помилки в основних питаннях теми; 1 бал – здобувач у загальній формі орієнтується в темі, відповідь неповна або надана з суттєвими помилками	15
Практичне заняття 3	опитування, розв'язання практичних кейсів	Завдання розміщені у системі «Мудл» (2025 р.) <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051</a>	Відповіді оцінюються: 5 балів – відповідь повна, змістовна, чітка, надана без помилок, здобувач вільно володіє матеріалом; 4 бали – відповідь в цілому повна, проте містить певні	15

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Силабус навчальної дисципліни**  
**Права і свободи людини і громадянина в Україні**



		1	неточності, здобувач вільно володіє матеріалом; 3 бали – відповідь неповна, або містить помилки, але здобувач в цілому орієнтується в темі; 2 бали – відповідь неповна, є помилки в основних питаннях теми; 1 бал – здобувач у загальній формі орієнтується в темі, відповідь неповна або надана з суттєвими помилками	
Практичне заняття 4	опитування, розв'язання практичних кейсів	Завдання розміщені у системі «Мудл» (2025 р.) <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1505">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1505</a> 1	Відповіді оцінюються: 5 балів – відповідь повна, змістовна, чітка, надана без помилок, здобувач вільно володіє матеріалом; 4 бали – відповідь в цілому повна, проте містить певні неточності, здобувач вільно володіє матеріалом; 3 бали – відповідь неповна, або містить помилки, але здобувач в цілому орієнтується в темі; 2 бали – відповідь неповна, є помилки в основних питаннях теми; 1 бал – здобувач у загальній формі орієнтується в темі, відповідь неповна або надана з суттєвими помилками	15
Всього				<b>60</b>
<b>Підсумковий контроль</b>				
Залік тестові завдання (в системі Moodle)	Тестування проводиться в СЕЗН ЗНУ Тестові питання за навчальним матеріалом тем: <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15051</a>	Максимальна оцінка, яку студент може отримати за виконання екзаменаційної роботи складає 40 балів.	Тестове завдання складається з 40 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 1 бал	40
<i>Усього підсумковий контроль</i>				<b>40</b>

**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Силабус навчальної дисципліни**  
Права і свободи людини і громадянина в Україні  
**6. Основні навчальні ресурси**  
**Основна:**



1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. / М. М. Дякович. – Харків : ЕКУС, 2022. – 416 с.
3. Схаб-Бучинська Т.Я. Сімейне право України: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів другого курсу денної форми навчання спеціальності 081 «Право» [текст] / Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 83 с.
4. Процьків Н.М., Гетьманцева Н.Д. Навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича, 2021. 148 с.
5. Волкова Н. В. Захист сімейних прав та інтересів дитини у цивільному судочинстві : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03. Одеса, 2022. 469 с.
6. Луц Д. М. Сімейні спори під час війни: актуальна судова практика Верховного Суду. *Юридична Газета*. 2023. С. 9-10. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/simeyni-spori-pid-chas-viyni-aktualna-sudova-praktika-verhovnogo-sudu.html>.

**Додаткова:**

1. Антонюк У. В., Антонюк Л. В. Забезпечення інфекційної та хімічної безпеки в Україні в умовах воєнного стану: еколого-правові та медичні аспекти. History, philosophy and jurisprudence: review of constitutional law, criminal process and judicial system: collective monograph / Shchirskaya V. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2024. 172 p. С.108-133, 160-172.
2. Волкова І. А. Адміністративно-правовий механізм захисту прав дітей : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя. 2021. 186 с.
3. Галаш А. О. Усиновлення дітей громадянами України, які проживають за її межами та іноземцями : дис. ... д-ра філософії : 081 «Право». Хмельницький, 2024. 216 с.
4. Луц Д. М. Щодо концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища. Всеукраїнська науково-практична конференція «Правова освіта та правова наука в Україні в умовах сучасних трансформаційних процесів» Запоріжжя: ЗНУ, 2023. С. 35-39. URL: [https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/2023/osv\\_ta\\_ta\\_pravova\\_nauka\\_v\\_ukrayin\\_v\\_umovakh\\_suchasnikh\\_transformats\\_jnikh\\_protsech\\_v.pdf](https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/2023/osv_ta_ta_pravova_nauka_v_ukrayin_v_umovakh_suchasnikh_transformats_jnikh_protsech_v.pdf)
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/цивільний\\_кодекс](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/цивільний_кодекс).
6. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/сімейний\\_кодекс](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/сімейний_кодекс).
7. Заїка Ю. О. Правове регулювання немайнових відносин, пов'язаних із правом фізичної особи на життя. Механізм цивільно-правового регулювання особистих немайнових відносин в умовах євроінтеграції : монографія / за ред. М. К. Галянтича, Ю. О. Заїки. Київ : НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2022. С. 135–157.
8. Про охорону дитинства : Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402–III (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>. 188.
9. Про приєднання України до Конвенції про стягнення аліментів за кордоном : Закон України від 20 липня 2006 року № 15–V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 39. Ст. 325. 189.
10. Про приєднання України до Конвенції про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання : Закон України від 14 вересня 2006 року № 135–V. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 24.



11. Ригіна О. М. «Правовий статус дитини», «права дитини», «потреби дитини», «інтереси дитини»: загальнотеоретична характеристика. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 8. С. 28–31. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-8/5>

12. Ступак О. Урахування думки дитини в цивільно-процесуальній процедурі забезпечення її найкращих інтересів: прикладний аспект. *Слово Національної школи суддів України*. 2023. № 3. С. 94–109. DOI 10.37566/2707-6849-2023-3(44)-9

13. Луц Д. М. Невизнані діти: як суди вирішують спори про батьківство. *Юридична Газета online*. 2024. № №8. С. 8-12. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/neviznani-diti-yak-sudi-virishuyut-spori-pro-batkivstvo.html>.

14. Gillian Douglas, *An Introduction to Family Law*. Second Edition. Oxford university press, 2021. 256 p.

15. *English Private Law. Oxford Principles of English Law*. / Edited by Andrew Burrows QC FBA. Oxford university press, 2021. 1625 p.

### Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал: єдиний вб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
5. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: <https://ombudsman.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
8. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
9. European Court of Human Rights / Європейський Суд з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/>
10. Українська Гельсінська спілка з прав людини. URL: <https://helsinki.org.ua/>
11. Безоплатна правова допомога. URL: <https://legalaid.gov.ua/>
12. WikiLegalAid: довідково-інформаційна платформа правових консультацій. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php>

## 7. Регуляції і політики курсу

### Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом практичного заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання письмового завдання. Здобувачі, які станом на початок залікового тижня мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до складання заліку з дисципліни не допускаються.

### Політика академічної доброчесності.

Усі письмові роботи, що виконуються здобувачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Висока академічна культура та

## ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

### Силабус навчальної дисципліни

Права і свободи людини і громадянина в Україні



європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від здобувачів освіти відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua> Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

#### **Використання комп'ютерів/телефонів на занятті**

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки чинності нормативно-правового акту, пошуку відповідної правової норми, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів поточного та підсумкового контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

#### **Комунікація**

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами освіти є СЕЗН Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – оголошення про терміни подання робіт на оцінювання, строки тестування, ідентифікатори та паролі доступу до конференцій, інформація про перенесення занять тощо – розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити здобувачів надаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про виставлені бали, перевірені завдання, оголошення з форуму курсу та іншу інформацію, розміщену на сторінці курсу у СЕЗН Moodle, при реєстрації вкажіть актуальну адресу електронної пошти у профайлі на Moodle та перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до СЕЗН Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на електронну скриньку викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти передбачене Положенням Про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету у новій редакції [https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj\\_viddil/normatyvna\\_basa/polozhennya\\_pro\\_organ\\_zats\\_yu\\_ta\\_metodik\\_u\\_provedennya\\_potochnogo\\_ta\\_p\\_dsumkovogo\\_semestrovogo\\_kontrolyu\\_navchannya\\_student\\_v\\_znu.pdf](https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zats_yu_ta_metodik_u_provedennya_potochnogo_ta_p_dsumkovogo_semestrovogo_kontrolyu_navchannya_student_v_znu.pdf)

### ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

**ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р.** доступний за адресою: <https://surl.li/vlweoj>

**НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.** Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: <https://surl.li/wdzjrl>

**ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН.** Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://surl.li/hfjbya>



**ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.** Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://surl.li/qgacqa>

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://surl.li/unwzzm>

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://surl.li/xkxmuz>

**ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА.** Кабінет практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, середа, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, середа 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

**УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ**  
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: [v\\_banakh@znu.edu.ua](mailto:v_banakh@znu.edu.ua)

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

**РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.** Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://surl.li/ivcwih>

#### **РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ**

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА:** <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

**СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ):** <https://moodle.znu.edu.ua>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

**ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:** <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>